

IT'S NOT ALL ABOUT RED, YELLOW, PHỞ AND HATING COMMUNISM.

(Trần Nghi Âu Cơ)

(For Mother on Mother's Day 2012)

The word “Hiếu” in Vietnamese holds a lot of weight. It essentially means filial piety. A phrase Americans define merely as “*respect for your parents.*” That could mean a check a month, the occasional visit, an indulgent smile when they try to give you advice.

The Vietnamese define it more as “*the debt you owe your parents for giving you life.*” *Debt.* That’s a heavy word. So even if your parents are abusive, you still owe them the nearly impossible debt of life. This word is the first real meaningful Vietnamese word I was taught, and it’s the word I will always remember.

The essential difference, I think, between Vietnamese kids and “*Vietnamese*” kids is the definition of the word *Hiếu*. A lot of Vietnamese American kids think being Vietnamese is all about “phở” and “nước mắm” and “hating communism” and everyone from North Viet Nam. These kids are dumbasses. Like Neil said in Dead Poets Society, “*You can’t just say you’re in the club. You have to do something!*”

Personally, I hate *Phở* and I couldn’t give a rat’s ass if you’re from the North or the South as long as you’re a half decent person. I don’t pretend to know a lot about Vietnamese politics and history, past or present. But I *do* know Vietnamese people. And I’ve always connected more to my Vietnamese side than my American side despite being born and raised in California.

I talked to a Vietnamese-American girl a few weeks ago who balked at the thought of still living at home at the age of 24. My self-esteem plummeted at first, thinking, man. I’m gonna turn into Buster from Arrested Development.

In America, when you’re eighteen, pfft, that’s it, you’re out. You’re given a leeway of maybe four years if you go to college near home. Even then, the kids usually move out by their second, third year. Doesn’t matter what their home life is like, if their parents need them or not. It’s almost like when they hit eighteen, all their previous responsibilities just dissolve. And not little responsibilities like doing the dishes or cleaning the garage actual responsibilities like taking care of younger siblings or grandparents. Nope, all people see is how old you are and what you’re not doing instead of what you are doing.

But then I thought of my friends in VN. A 29 year old young man who’s very capable in the real world. He’s still at home. Why? His grandma has Alzheimer’s disease. His dad, from what I hear, is a real dead beat. His siblings have married, moved out. His mother has only him to help out. Another person, forty years old, oldest in the family, not yet married—which in VN is a real magnet for gossip, sigh—all his younger siblings have moved out and started their own families. Not him. And it’s not like no one’s come around looking. I’ve seen the girls poke around, asking about him. He says if he leaves, he can’t

fully take care of his parents. He works day and night as a tailor to make deadlines to care for them.

My brother—for better or worse—already skimped out on his responsibilities, I can't do that too. (Admirable as his reasons for leaving may be.)

My point is if your family life allows for you—you the Vietnamese-American pride kid—to move out and start your own life right at eighteen, then, by all means, go for it. If your parents can manage without you, if you've got the resources, then, again, go for it. *You're very fortunate.* But if your parents can't speak English, if someone in your family is sick and needs your care, if you can do more good by staying than leaving, you should really think about the word hiếu. You can't live for them forever, but you can't just live for yourself. It is a debt. You don't borrow the money then just not pay when you've got what you wanted. You wouldn't do that to a bank—because, well, for one, they'll hunt you down and make your life hell—why would you do that to your own parents?

If you want to go around wearing red and yellow pride, professing your love for phở and spring rolls, preaching about the residual effects of the VN War, or human rights, or bitch about communism—without ever reading up on any of it—then, that's your choice. But like Tyler Durden says, *"Sticking feathers up your butt does not make you a chicken."* First, you should start with the word *Hiếu*, figure out what that word means to you.

I'm only talking about Vietnamese families because that's what I know. I know enough Vietnamese-American kids, Vietnamese-Vietnamese kids, and American kids to make a somewhat decent comparison. My problem is that, on paper, I am a Vietnamese-American, but I was raised as a Vietnamese-Vietnamese.

I know this will probably be an unpopular post but I've had to make a lot of personal decisions lately regarding what kind of a person I want to be. And I am happy to discover that I am not the kind of person to flee a sinking ship, even if it means I might die, if my loved ones are still on it.

And additionally, on a slightly related note, what the hell is with all these English songs on Paris by Night? Do they do know what their demographic group is? It's ridiculous how many Vietnamese things are becoming Americanized these days.

□

KHÔNG PHẢI CHỈ LÀ
MÀU ĐỎ, MÀU VÀNG, PHỞ,
HAY SỰ CẶM THÙ CS
(TTBG chuyển Việt ngữ)

(Viết cho Mẹ nhân ngày Mother's Day năm 2012).

Chữ “Hiếu” trong tiếng Việt rất “nặng cân”. Đối với người Mỹ, từ ngữ này chỉ mang ý nghĩa “nể trọng Bố Mẹ”, được biểu hiện bằng một tấm chi phiếu gửi biếu mỗi tháng hoặc sự “lâu lâu thăm viếng một lần”, hay nụ cười lấy lòng khi Bố Mẹ đưa ra một lời khuyên...

Người Việt nói về chữ Hiếu sâu hơn theo tư tưởng “Cái Nợ đã nhận từ sự sống được cha mẹ ban cho”. Nợ. Đó là chữ rất quan trọng. Cho dù các bậc sinh thành không phải là người tốt thì kẻ làm con vẫn phải mang từ họ “cái Nợ cuộc đời” rất khó đáp đền. Đó cũng là chữ tiếng Việt đầu tiên mà tôi đã được học để luôn luôn vẫn nhớ.

Tôi nghĩ, điểm khác biệt rất lớn giữa “con cái thực sự VN” và “con cái mang tiếng là VN” chính ở cái nhìn về chữ Hiếu. Nhiều người trẻ Mỹ gốc Việt (American-Vietnamese) cứ tưởng rằng nếu muốn được nhận là một người VN thật thì chỉ cần thích phở, thích nước mắm và căm thù Việt Cộng hoặc tất cả những ai xuất thân từ Miền Bắc là đủ. Nhưng người trẻ này không biết gì sất! (tiếng lóng). (Y hệt nhân vật Neil trong cuốn phim Dead Poets Society đã nói: “Mày không thể nói rằng mày đang là một phần tử trong cái Hội này thôi, mà mày cần phải chứng tỏ điều đó bằng hành động nữa.”)

Cá nhân tôi rất ghét phở và cũng cóc cần biết “người kia” xuất thân Miền Bắc hay Miền Nam nếu hấn ta là một người tốt. Về chính trị hay lịch sử VN, tôi không giả vờ tỏ ra biết nhiều, nhưng tôi thật “biết” người VN. Và trong tôi luôn có khuynh hướng ngả về “phía Việt Nam” hơn là “phía Mỹ” dù rằng tôi được sinh ra và lớn lên tại vùng San Jose, California.

Vài tuần trước có dịp trò chuyện với một cô bạn người Mỹ gốc Việt (American-Vietnamese), sự tự tin trong tôi rơi tuột thảm hại lúc thấy cô tỏ ra kinh hoàng thật sự khi biết tôi đã 24 tuổi mà vẫn còn sống “vời” gia đình. (A! Lỡ tôi trở thành nhân vật Buster trong phim Arrested Development thì sao?) (Nhân vật Buster đã hơn 30 tuổi mà vẫn không biết tự lo bất cứ điều gì cho mình, cái gì cũng phải cần đến bàn tay giúp đỡ của người mẹ.)

Ở Mỹ, một người trẻ khi lên đến 18 tuổi thì coi như xong, phải dọn ra khỏi nhà cha mẹ. Họ “có thể” lưu được thêm 4 năm nữa nếu tiếp tục với một trường Đại học gần nhà. Dù vậy, những người trẻ đó vào năm thứ nhì, thứ ba Đại học cũng đã dọn ra riêng mà không cần biết hoàn cảnh ở nhà ra sao hoặc gia đình có cần họ hay không.

Tựa như điều rằng một khi đủ 18 tuổi thì những trách nhiệm đối với “những ai không phải là họ” sẽ biến mất tiêu! “Trách nhiệm” đó không chỉ là những chuyện lật vật như rửa chén, dọn dẹp nhà cửa, mà luôn cả những bổn phận là “thật” như sự lo lắng bảo bọc cho em út, ông bà.

Phần tôi, dưới cái nhìn bình thường, mọi người chung quanh chỉ thấy “số tuổi” của tôi và những cái tôi đang KHÔNG làm, chứ không thấy những điều tôi ĐANG làm.

Nhưng rồi tôi nghĩ đến các người bạn tôi ở VN. Một thanh niên 29 tuổi có công ăn việc làm đàng hoàng vẫn lưu trú trong nhà cha mẹ. Tại sao? Bởi vì bà ngoại anh ta bị bệnh lãng trí, các anh em khác đã dọn ra riêng nên người mẹ chỉ còn trông cậy vào mỗi mình anh ta để giúp đỡ mọi chuyện. Một người bạn khác, 40 tuổi, là em nuôi của Mẹ tôi, tôi gọi bằng “chú”. Chú là anh cả, chưa lập gia đình (mà ở VN, 40 tuổi chưa lập gia đình thường là đầu đề cho các câu chuyện ngồi lê đôi mách của kẻ khác). Tất cả các người em của chú đều đã thành hôn và dọn ra riêng. Chỉ mỗi chú là không. Chẳng phải rằng chú không

được cô gái nào lưu ý, trái lại, nhiều gia đình muốn kết xui gia với cha mẹ chú, nhưng chú nói với tôi, nếu lập gia đình thì sẽ không được lo lắng cho Bố Mẹ một cách trọn vẹn như ý. Chủ làm việc liên tục để kiếm tiền nuôi gia đình.

Người anh lớn của tôi –dù tốt hay xấu—cũng đã thất bại trong trách nhiệm lo cho gia đình, do đó tôi “không thể” hành xử như anh ấy.

Điều cần nhấn mạnh là nếu hoàn cảnh gia đình cho phép thì “bạn” -một người trẻ ở Mỹ đang tự hãnh diện mình là gốc VN!— cứ việc dọn ra riêng khi vừa đúng 18 tuổi để bắt đầu cuộc sống mới! Nếu song thân vẫn tự lo được cho họ mà không cần đến bàn tay đỡ đần của bạn, và nếu bạn có thể tự sống một mình, thì, lần nữa tôi xin nhắc lại, bạn cứ làm điều bỏ đi đi! Bạn rất “may mắn” trong “cái nhìn bình thường” của kẻ khác.

Nhưng nếu bố mẹ bạn không biết nói tiếng Mỹ, hay có ai trong gia đình bị bệnh mà phải cần đến sự chăm sóc của bạn, hoặc hành động bạn lưu lại trong nhà có lợi hơn là bỏ đi... thì khi đó, bạn cần nên ngẫm nghĩ sâu hơn về chữ Hiếu.

Bạn không thể ở cạnh cha mẹ suốt đời, nhưng bạn cũng không thể ích kỷ sống riêng cho chính mình.

Đó là một cái Nợ. Lấy ví dụ, chẳng lẽ mượn được tiền của kẻ khác xong rồi mà không nghĩ đến điều trả lại? Với một nhà băng, bạn không thể tính đường quyt nợ-- bởi vì họ sẽ không bao giờ tha cho bạn. Vậy tại sao lại làm điều ấy với chính cha mẹ mình?

Nếu bạn muốn đi vòng vòng trong bộ đồ có màu vàng màu đỏ¹, và nói chỉ thích ăn phở ăn bánh cuốn, hoặc cứ thuyết giảng về những ảnh hưởng của chiến tranh VN, hay chỉ chửi CS trong khi không tìm hiểu gì về lịch sử đảng CS, thì đó là quyền của bạn. Nhưng, giống như nhân vật Tyler Durden trong phim Fight Club đã nói: “Dán cái lông gà lên da thịt không có nghĩa mà là con gà”, thì trước hết nếu muốn trở thành “một người VN thật sự”, bạn cần phải bắt đầu từ sâu xa ý nghĩ ra đến bên ngoài hành động theo từ ngữ Hiếu đó.

Tôi đang nói về các gia đình VN mà tôi đã biết. Tuy nhiên tôi cũng biết nhiều người Mỹ gốc Việt, nhiều người Việt gốc Việt, và nhiều người Mỹ chính gốc nên mới có cái nhìn so sánh như trên. Cái khó rằng trong giây khai sanh, tôi là một người Mỹ gốc Việt nhưng lại được nuôi lớn trong nền giáo dục của một người VN chính gốc VN.

Có lẽ nhiều người sẽ không hài lòng sau khi đọc bài viết này. Máy lúc gần đây tôi phải làm nhiều quyết định để thử xem mình muốn trở thành mẫu người như thế nào... Và tôi rất sung sướng khi nhận ra mình không phải là loại bỏ trốn khỏi một cái thuyền đang sắp đắm, cho dù biết rằng nếu ở lại tôi sẽ phải chết.

Ngoài ra, xin hỏi một câu nhỏ rằng: “Tại sao cơ sở sản xuất ca nhạc Paris By Night bây giờ chỉ thấy đưa ra toàn các bài hát tiếng Anh?” Bộ họ không biết khán giả của họ là ai sao?

Thật buồn cười khi tất cả mọi cái gì của VN bây giờ cũng đều bị trở thành Mỹ hóa hết!

(Tháng 5/2012)

[]

---

¹ Màu lá cờ vàng ba sọc đỏ của nước Việt Nam Cộng Hòa.

